Zbornik sudske prakse

PRESUDA OPĆEG SUDA (četvrto vijeće)

16. rujna 2013.*

„Tržišno natjecanje – Zabranjeni sporazumi – Belgijsko, njemačko, francusko, talijansko, nizozemsko i austrijsko tržište kupaonske opreme – Odluka kojom se utvrđuje povreda članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u – Usklađivanje povećanja cijena i razmjena osjetljivih poslovnih informacija – Pravo na obranu – Priopćenje o suradnji iz 2002. – Prigovor nezakonitosti – Pojam zabranjenog sporazuma – Izračun novčane kazne – Smjernice za izračun novčanih kazni iz 2006. – Težina – Koeficijent dodatnog iznosa“

U predmetu T-376/10,

Mamoli Robinetteria SpA, sa sjedištem u Milanu (Italija), koje zastupaju F. Capelli i M. Valcada, odvjetnici,

tužitelj,

protiv

Europske komisije, koju zastupaju F. Castillo de la Torre, A. Antoniadis i L. Malferrari, u svojstvu agenata, najprije uz asistenciju F. Ruggerija Laderchija i A. De Matteisa, a potom uz asistenciju F. Ruggerija Laderchija, odvjetnika,

tuženik,

povodom zahtjeva podnesenog, prvenstveno, radi poništenja odluke Komisije C (2010) 4185 *final*, od 23. lipnja 2010., koja se odnosi na postupak primjene članka 101. UFEU-a i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet COMP/39092 – kupaonska oprema), u dijelu u kojem se ista odnosi na tužitelja, a podredno radi ukidanja ili smanjenja izrečene novčane kazne,

OPĆI SUD (četvrto vijeće)

u sastavu: I. Pelikánová, predsjednica, K. Jürimäe (izvjestiteljica) i M. van der Woude, suci,

tajnik: J. Palacio González, glavni administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 11. lipnja 2012.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: talijanski.

Presudu[1] [*omissis*]

Postupak i zahtjevi stranaka

22 Ovaj postupak tužitelj je pokrenuo podnošenjem tužbe tajništvu Općeg suda 7. rujna 2010.

23 Na temelju izvještaja suca izvjestitelja Opći sud (četvrto vijeće) odlučio je otvoriti usmeni postupak te je, u okviru mjera upravljanja postupkom iz članka 64. Poslovnika Općeg suda, postavio pisanim putem strankama pitanja. Stranke su odgovorile na ta pitanja u za to predviđenom roku.

24 Stranke su na ročištu održanom 11. rujna 2012. iznijele usmena izlaganja i odgovorile na pitanja koja je usmeno postavio Opći sud.

25 Tužitelj zahtijeva od suda da:

— poništi pobijanu odluku u dijelu u kojem se ista odnosi na njega;

— podredno, ukine izrečenu mu novčanu kaznu ili da je smanji na iznos koji odgovara 0,3% njegova prometa ili na iznos koji Opći sud smatra primjerenim;

— naloži Komisiji snošenje troškova.

26 Komisija zahtijeva od Općeg suda da:

— odbaci tužbu kao djelomično nedopuštenu i, u svakom slučaju, odbije kao neosnovanu;

— naloži tužitelju snošenje troškova.

O pravu [*omissis*]

O glavnom tužbenom zahtjevu, kojim se traži djelomično poništenje pobijane odluke [*omissis*]

O drugom tužbenom razlogu, koji se temelji na nezakonitosti Priopćenja o suradnji iz 2002.

45 Tužitelj primjećuje da se pobijana odluka u cijelosti oslanja na podatke iz zahtjeva koji je podnio Masco na temelju Priopćenja o suradnji iz 2002. Međutim, ova je obavijest nezakonita jer ne postoji pravna osnova u Ugovoru o EZ-u ili Uredbi br. 1/2003 koja bi ovlašćivala Komisiju da odobri, na temelju netipičnog akta, potpun ili djelomičan imunitet od novčanih kazni poduzeću koje je sudjelovalo u povredi za koju su druga poduzeća bila kažnjena jer ih je navedeno poduzeće prijavilo. Osim toga, dobivanje takvog imuniteta zbog prijavljivanja ponašanja drugih poduzeća predstavlja kršenje načela jednakog postupanja. Štoviše, prema navodima tužitelja, budući da samo zakonodavac Unije može, kao što je to u slučaju država članica Unije, odlučivati o usvajanju programa usmjerenog na nagrađivanje suradnje između poduzeća, Komisija je prekršila načelo diobe vlasti usvajanjem Obavijesti o suradnji iz 2002. i načela transparentnosti i dobrog upravljanja sadržanih u Povelji o temeljnim pravima Europske unije (SL 2010, C 83, str. 389.).

46 Komisija osporava ovaj tužbeni razlog.

1 — Navedene su samo one točke ove presude koje Opći sud smatra korisnim objaviti.

47 Na početku, treba napomenuti da, ako tužitelj i ne podnese formalno prigovor nezakonitosti Priopćenja o suradnji iz 2002. u smislu članka 277. UFEU-a, iz same biti njegova tužbenog razloga vidljivo je da traži poništenje pobijane odluke na temelju toga da se ista temeljila na navedenom Priopćenju, koje je nezakonito. U tim okolnostima potrebno je, prije svega, ispitati dopuštenost prigovora nezakonitosti koji je podnio tužitelj i zatim, u slučaju da on bude dopušten, utvrditi je li taj prigovor osnovan.

– O dopuštenosti prigovora nezakonitosti

48 Najprije, treba podsjetiti da, prema utvrđenoj sudskoj praksi, članak 277. UFEU-a izražava opće načelo koje svakoj stranci daje pravo osporiti, kako bi ishodila poništenje odluke čiji je adresat ili koja se na nju izravno i osobno odnosi, valjanost prethodnih akata institucija koji, čak i ako nemaju formu propisa, čine pravnu osnovu pobijane odluke, ako ta stranka nije imala pravo na temelju članka 263. UFEU-a podnijeti izravnu tužbu protiv tih akata kojima je pogođena, a nije bila u mogućnosti zatražiti njihovo poništenje (vidjeti, u tom smislu, presudu Suda od 6. ožujka 1979., Simmenthal protiv Komisije, 92/78, Zb., str. 777., točke 39. i 40., i presudu Općeg suda od 20. ožujka 2002., LR AF 1998 protiv Komisije, T-23/99, *Recueil,* str. II-1705., točka 272.).

49 S obzirom na to da članak 277. UFEU-a nema za cilj omogućiti stranci da u prilog ijednoj tužbi osporava primjenjivost bilo kojeg općeg akta, opći akt protiv kojeg je podnesen prigovor nezakonitosti mora biti primjenjiv, izravno ili neizravno, na slučaj na koji se tužba odnosi i mora postojati izravna pravna veza između pobijane pojedinačne odluke i općeg akta o kojemu je riječ (presuda Suda od 13. srpnja 1966., Italija protiv Komisije i Vijeća, 32/65, Zb., str. 563., 594.; presuda Općeg suda od 26. listopada 1993., Reinarz protiv Komisije, T-6/92 i T-52/92, Zb., str. II-1047., točka 57., i presuda Općeg suda od 29. studenoga 2005., Heubach protiv Komisije, T-64/02, Zb., str. II-5137., točka 35.).

50 Što se tiče Priopćenja o suradnji iz 2002., treba kao prvo napomenuti da, s jedne strane, Komisija na opći i apstraktan način postavlja uvjete koje poduzeća moraju ispuniti kako bi ostvarila ukupno ili djelomično smanjenje kazne zbog kršenja članka 101. UFEU-a (vidjeti stavke 8. do 27. navedenog priopćenja) i, s druge strane, da je navedeno priopćenje stvorilo legitimna očekivanja među poduzećima (vidjeti stavak 29. navedenog priopćenja).

51 Kao drugo, iako je točno da Komisija nije usvojila pobijanu odluku na temelju Priopćenja o suradnji iz 2002., s obzirom na to da se ta odluka temelji na odredbi članka 7. Uredbe br. 1/2003, također je sigurno da je na temelju zahtjeva, s jedne strane, koji je podnio Masco u okviru Priopćenja o suradnji iz 2002. (vidi uvodnu izjavu 128. pobijane odluke), Komisija primila informacije koje su joj omogućile provođenje inspekcije i da je, s druge strane, na temelju zahtjeva za smanjenje novčane kazne koje su podnijela druga poduzeća, naime Grohe i Ideal Standard, mogla barem djelomično prikupiti informacije i dokaze koji su je naveli na usvajanje pobijane odluke.

52 U ovom predmetu dakle postoji izravna pravna veza između pobijane odluke i opće mjere koju sadrži Priopćenje o suradnji iz 2002. Budući da podnositelj zahtjeva nije bio u mogućnosti zatražiti poništenje Priopćenja o suradnji iz 2002. kao općeg akta, to priopćenje može biti predmetom prigovora nezakonitosti.

53 Slijedi da je tužiteljev prigovor nezakonitosti Priopćenja o suradnji iz 2002. dopušten.

– O osnovanosti

54 Valja podsjetiti da, u skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe Vijeća br. 17 od 6. veljače 1962., prve uredbe o primjeni članaka [81. UEZ-a] i [82. UEZ-a] (SL 1962, 13, str. 204.), koji je postao članak 23. stavak 2. Uredbe br. 1/2003, „Komisija može odlukom izreći novčane kazne poduzećima [...] kada, namjerno ili nepažnjom, [...] prekrše odredbe član[a]ka [101. UFEU-a] i [102. UFEU-a].“

55 Sukladno sudskoj praksi, članak 15. stavak 2. Uredbe br. 17 ne navodi taksativno kriterije koje Komisija može uzeti u obzir prilikom određivanja iznosa novčane kazne. Iz tog razloga ponašanje poduzeća tijekom upravnog postupka može biti jedan od elemenata koje treba uzeti u obzir pri određivanju tog iznosa (vidjeti, u tom smislu, presudu Suda od 16. studenoga 2000., Finnboard protiv Komisije, C 298/98 P, *Recueil,* str. I-10157., točka 56. i navedenu sudsku praksu). U tom smislu treba napomenuti da potpuno ili djelomično smanjenje kazni izrečenih poduzećima na temelju Priopćenja o suradnji iz 2002. ima za cilj olakšati Komisiji otkrivanje i kažnjavanje poduzeća uključenih u tajne kartele. U tim okolnostima, u skladu s člankom 15. stavkom 2. Uredbe br. 17 Komisija može, u cilju osiguranja transparentnosti i jednakog postupanja, definirati uvjete pod kojima se svim poduzećima koja surađuju s njom može odobriti potpuno ili djelomično smanjenje novčane kazne.

56 Nastavno na prethodnu tvrdnju, potrebno je odbiti kao neosnovan argument tužitelja prema kojem Komisija u biti nije imala nikakvu pravnu osnovu za usvajanje Priopćenja o suradnji iz 2002.

57 Nadalje, glede tužiteljeve tvrdnje da Priopćenje o suradnji iz 2002. narušava načelo podjele vlasti, ovaj argument mora biti odbijen kao neosnovan. Doista, kao što je navedeno u točki 55. ove presude, Komisija je, na temelju članka 15. stavka 2. Uredbe br. 17, ovlaštena donijeti priopćenje kojim se određuju uvjeti koji se moraju uzeti u obzir prilikom određivanja iznosa novčane kazne koju je ovlaštena odrediti. S tim u svezi, tvrdnju tužitelja da su u zakonodavstvima mnogih država članica EU-a usvojeni postojeći programi slične prirode treba odbiti kao bespredmetnu. Čak ako to i jest slučaj, to neće utjecati na zaključak da članak 15. stavak 2. Uredbe br. 17 čini valjanu pravnu osnovu koja ovlašćuje Komisiju da usvoji Priopćenje o suradnji iz 2002.

58 Osim toga, argumenti tužitelja prema kojima Priopćenje o suradnji iz 2002. krši načela transparentnosti i dobrog upravljanja moraju biti odbijeni kao neosnovani. Doista, s jedne strane, budući da je Priopćenje o suradnji iz 2002. akt objavljen u *Službenom listu Europske unije*, u kojem su određeni uvjeti pod kojima Komisija može u cijelosti ili djelomično smanjiti novčane kazne za poduzeća, ono ne krši nego, naprotiv, pridonosi transparentnosti prakse Komisije u donošenju odluka s tim u svezi. S druge strane, budući da ono utvrđuje okvir za nagrađivanje suradnje s Komisijinom istragom poduzeća koja su stranke tajnih zabranjenih sporazuma koji utječu na Europsku uniju, ovo priopćenje nije samo u skladu s načelom dobrog upravljanja, već i služi kao dobar primjer istog.

59 Napokon, potrebno je odbiti kao neosnovan argument tužitelja, sadržaj kojega je pojasnio u svom pisanom očitovanju podnesenom kao odgovor na mjere organizacije postupka i u svom usmenom odgovoru na pitanja Općeg suda postavljena na raspravi, da Priopćenje o suradnji iz 2002. krši načelo jednakog postupanja jer pogoduje velikim poduzećima. Doista, dovoljno je napomenuti da je mogućnost iskorištavanja prednosti koje predviđa navedeno Priopćenje u zamjenu za obveze koje ono nameće otvorena za svako poduzeće koje želi surađivati s Komisijom bez diskriminacije na temelju veličine poduzeća koja žele sudjelovati. U tom pogledu, tužitelj nije pružio nikakav dokaz da su poduzeća u istoj situaciji bila nejednako tretirana niti da su, naprotiv, poduzeća u različitim situacijama bila pogrešno tretirana na isti način.

60 Stoga drugi tužbeni razlog valja odbiti kao djelomično neosnovan i djelomično bespredmetan.

[*omissis*]

Slijedom navedenog,

OPĆI SUD (četvrto vijeće)

proglašava i presuđuje:

1. **Tužba se odbija.**

2. **Mamoli Robinetteria SpA snosi svoje troškove kao i troškove Europske komisije.**

Pelikánová Jürimäe Van der Woude

Objavljeno na javnoj raspravi u Luxembourgu 16. rujna 2013.

Potpisi